

Preek 21 september 2008 (Doopdienst)

ds. R. Koopmans, [e-mail](#), [Jozefkerk Assen](#)
[Johannes 11:7-8, 14-16](#)
[Johannes 14:1-6](#)
[Johannes 20:24-29](#)

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Thomas is een prachtige naam. Tweeling betekent het, zegt de Bijbel. Maar in het spraakgebruik heeft Thomas ook een bijnaam ontvangen: ongelovige Thomas. Dat komt ook uit de Bijbel. Deze discipel is voor mensen het toonbeeld geworden voor iemand die niet gelooft. Beter gezegd: voor mensen die niet zomaar alles geloven. En dan klinkt het al anders.

Nu wij vanmorgen in de dienst een Thomas gedoopt hebben, Thomas Sebastian, is dat een mooie gelegenheid om ons eens te verdiepen in die Bijbelse Thomas. Wie was hij, wat wordt er van hem verteld? Herkennen we ons misschien in hem, of valt er iets van te leren?

Als Jezus is opgestaan, het zijn de dagen ná Pasen, verschijnt Hij aan zijn leerlingen. Dat is hard nodig, want hun geloof is bijzonder op de proef gesteld. Hún Meester, hún Rabbi, hun steun en toeverlaat is gekruisigd door de Romeinen. Het is over en uit met hem. Alle hoop lijkt te zijn vervlogen. Nou ja, er zijn wel een paar vrouwen die zeggen dat ze Hem hebben gezien, maar ze zeggen zoveel.

Maar Jezus komt hen zelf tegemoet. Hij verschijnt in hun midden en zegt: vrede zij U! Ik wens jullie vrede! Sjaloom!

Voor de discipelen is het een Paaservaring. Een geweldige belevenis.

Sommige mensen kunnen er over meepraten. Dat God zich aan hen voordoet. Ze hebben de Heer gezien, gevoeld, ze hebben zijn aanwezigheid beleefd en het heeft hun leven in één klap veranderd. De onvrede is verdwenen uit hun hart, en zij hebben vrede ontvangen. Van de Heer zelf. Sjaloom.

Maar ja, dat maakt niet iedereen mee.

Thomas was er niet bij toen het gebeurde dat Jezus kwam.

En dan kunnen ze wel zeggen: wij hebben de Heer gezien. Maar Thomas ziet het niet en hij voelt er niks bij. Het is voor hem nog geen Pasen geweest. Hij wordt eigenlijk alleen maar droevig van die enthousiaste verhalen. Ze werken op hem vervreemdend. "Alleen als ik het zie, als ik het voelen kan, de wonden van de spijkers in zijn handen en de wond in zijn zij. Die moeten daar toch zitten... Dan zal ik het geloven". Anders niet.

Eerst zien en dan geloven.

Is dat nu ongeloof van Thomas? Ongelovige Thomas? Moeten we hem daar nu op aanvallen en om afvallen. Als een soort mindere discipel? Als een soort randkerkelijke? Tweederangs? Of is hij ons juist tot voorbeeld?

Wie is die Thomas eigenlijk?

We komen hem al tegen als Jezus op weg gaat naar Jeruzalem. Lange tijd heeft Hij in Galilea rondgetrokken en daar gepredikt en teken daarbij gedaan.

Maar als het bericht komt dat zijn goede vriend Lazarus gestorven is, dan wil Hij naar Judea. Om bij Lazarus te zijn. Begrijpelijk.

Maar zijn leerlingen vinden het maar niks: de joden willen U stenigen, en nu wilt U daar toch weer naar toe? Naar het hol van de leeuw? Ze willen Hem tegenhouden.

Maar als Jezus dan doorzet, dan reageert Thomas met de woorden: laten ook wij maar gaan, om met Hem te sterven.

Een paar dingen hierbij:

Thomas is loyaal. Thomas schrikt niet terug. Hij laat zijn Meester niet alleen gaan, het gevaar tegemoet. Hij beseft: we hebben als mensen een weg te gaan. En we gaan die weg samen. Je laat elkaar niet in de steek. Het is: in voor en tegenspoed. En daarmee laat hij onbewust misschien zien hoe God is. Die altijd met ons meegaat, in voor en tegenspoed. En laat hij zien wat God van ons vraagt. Solidair te zijn, loyaal. Tot aan het einde toe.

Thomas is ook realistisch. Hij staat met de beide benen op de grond. Misschien wel op het pessimistische af: hij weet: het zal uitlopen op de dood, voor Jezus, maar ook voor ons. Volgeling van Jezus ben je niet op een koopje. Geen goedkoop geloof. Het gaat op leven en dood, en dat moeten we maar accepteren.

Doet hij daarmee niet precies wat een christen moet doen. Jezus volgen op zijn weg, wat het ook kost? Sterven met Jezus? En is dat niet precies wat we in de doop symboliseren: wij sterven met Christus? Ja, en wij staan met Christus op. Dat zit ook in de doop. Maar zover is Thomas nog niet, het is voor hem nog geen Pasen geweest.

Thomas vraagt ook door. We komen hem nog een keer tegen, als Jezus de leerlingen geruststelt. "In het Vaderhuis zijn vele woningen. Ik ga daarheen om jullie plaats te bereiden. Ik zal jullie met Me meenemen en dan zullen jullie zijn waar Ik ben". En jullie weten de weg, zegt Jezus.

Dan komt Thomas. Hij laat zich niet met een kluitje in het riet sturen. We weten helemaal niet eens waar U naartoe gaat Heer, hoe zouden we dan de weg weten? Thomas vraagt door. En dankzij zijn doorvragen zegt Jezus dan die bekende uitspraak die alles duidelijk maakt:

"Ik ben de weg, de waarheid en het leven". Met andere woorden: volg Mij.

Thomas vraagt door. Thomas is er niet een van het goedkope geloof.

Jezus is gekruisigd. Gestorven. Begraven. Een paar vrouwen zeggen: Hij leeft, we hebben hem gezien. En nu beginnen zijn broeders ook al: Hij is ons verschenen!

Ja hallo, wat is dat voor iets... Thomas laat zich zijn twijfel niet zomaar uit handen slaan. Hij heeft nogal wat tegenargumenten. Hij heet niet voor niets tweeling. Hij zit niet met zijn hoofd helemaal in de wolken. Hij is een mens van deze wereld. En dat is nogal wat.

Wij zijn mensen van deze wereld. En in deze wereld is het niet alleen maar rozengeur en maneschijn. Er is dood en verderf, er is kwaad in deze wereld. Onschuldigen worden aan het kruis geslagen. Er is heel veel verdriet in het leven, ook in ons leven. Er zijn heel veel dingen die ons afleiden van het geloof in een goede God. Als natuurrampen de wereld teisteren, als onschuldige kinderen worden gedood, als ziekte het lichaam van een lief mens opvreet. Niet eens alleen bij onszelf, ook als het een ander treft dan treft dat ons. We zijn loyaal. Het geloof valt

ons uit handen. We hebben er geen vrede mee, maar onvrede. Nog afgezien van de zonde in ons eigen hart. Die we ook kennen, erkennen. God, hoe zit het toch.... Wij zijn loyaal, we zijn realistisch, we vragen door. We zijn eigenlijk allemaal Thomas. En we hebben ook wel onze twijfels.

Die twijfel, dat hoeft nog geen ongeloof te zijn. Twijfel werkt eigenlijk alleen maar zuiverend. Het reinigt, als het doopwater waar we in onder gaan. Het wast ons schoon, het verlost ons van een goedkoop geloof. Het goedkope geloof in een God als een soort van mascotte, een gelukspoppetje. "Ik ben zo blij want Jezus leeft in mij en nu gaat met mij altijd alles goed". De lieve Heer, soms al te zoetsappig aan ons voorgesteld. Maar o wee als het dan eens fout gaat. Wég blijheid, weg geloof. Het leven is weerbarstig. En wie goeddoet lang niet altijd goed ontmoet. En God geeft goede mensen lang niet altijd een vrolijk levenslot. Zijn beleid, we begrijpen er soms geen barst van. En dat is alleen maar zuiverend. Geloof, dat gaat niet van nature. Dat gaat niet van een leien dakje. Als je gelooft gaat het niet altijd zomaar goed met je. Geloven kost wat. Het moet ontvangen worden. De twijfel van Thomas de tweeling, hinkend op twee gedachten, is louterend.

Maar twijfel is niet voor altijd. Twijfel is niet om in te blijven hangen. Je kunt niet blijven hinken. Het is een beweging. Die moet leiden tot geloof. Je gaat onder om óp te staan. Het ís immers Pasen geweest. Twijfel moet leiden tot nieuw geloof dat waardevast is en dat bergen verzet. Maar hoe komen kritische, nuchtere, realistische twijfelende Thomasmensen als wij zijn dat nu te weten.

Nu, Jezus komt ons tegemoet. Na een week komt Hij weer, speciaal voor Thomas. En gelukkig, Thomas is er bij. Zo zie je maar, je moet er altijd bij zijn, anders loop je het mis. Je moet samen zijn, samen komen in de gemeente van Christus. Anders loop je de beleving waar je naar op zoek bent mis. Mensen zoeken soms naar persoonlijke geloofsbeleving: ik wil het zien, ik wil er iets bij voelen, ik wil het ervaren. Maar als je op jezelf blijft, dan wordt dat nooit wat. Nee, je moet daar zijn waar het gebeurt, zijn waar Jezus gezegd heeft dat Hij er zal zijn. Waar twee of drie samen zijn in zijn naam, daar is Hij in ons midden. Niet als je alleen blijft zitten. Thomas is erbij.

En dan komt Jezus. "Leg je vingers hier en kijk naar mijn handen en leg je hand in mijn zij". Thomas mag het zien, het voelen, het met handen tasten. Zó komt Jezus twijfelende mensen tegemoet. Kijk, en dan roept Thomas uit: mijn Heer, mijn God!

Thomas ontdekt: God is niet Hij die boven blijft. Hoog boven de ellende van de mensen uit. God is Hij, die afdaalt in de nood, ja tot in de dood. God is Hij die zó solidair is met het leed en de zonde van de wereld, dat Hij er zelf in gaat staan. De gekruisigde, gedode Jezus, die is God. Die is mijn Heer. Die wonden, die zijn niet een bewijs van Jezus mislukt-zijn, die wonden leiden mij niet van God af. Ze zijn juist bewijs van Jezus' overwinning. Juist Hij is het. Zo'n God heb ik. In die God geloof ik. Die wil ik volgen. Hij die dood was, die leeft!

Wij geloven niet in een goedkope God, die ons christenen een beetje voortrekt en een makkelijk leven gunt, en die de rest aan hun lot overlaat. Maar in een God naar

heel de wereld omziet. Die de mensen duur heeft gekocht en betaald. Die zijn eigen leven gaf voor ons leven.

Als we die God volgen willen, we weten de weg, dan is dat ook niet goedkoop.

Thomas wist dat eigenlijk al. We moeten gaan om met Hem te sterven. Hij had geleerd dat Jezus zelf die weg was. En nu ontdekte Hij dat die weg ook echt naar het leven leidt. En dat die weg ook vrede geeft. Sjaloom. Nu was het Pasen, ook voor Thomas.

Voor onze kleine Thomas is het vandaag Pasen.

Hij is kind van God. Zo is hij al geboren. Net zoals de grote Thomas er eigenlijk al van wist. Maar vandaag wordt het bevestigd. Een teken en zegel, een bevestiging is de doop, van ons leven mét Christus. De kleine Thomas Sebastian is vanmorgen in beginsel al die weg gegaan. Met Christus gestorven. Ondergegaan in het doopwater. En met Christus opgestaan. Pasen is aan zijn leven betekend. En de vrede, de sjaloom, is over zijn leven uitgesproken.

Dat is een belevens. Een persoonlijke belevens. Maar we beleven het sámen. Daarom dopen wij ook in de grote kerkdienst. Dat iedereen het ziet, iedereen er bij kan zijn. Want als je het mist, je zag het bij Thomas, dat is jammer. In de samenkomst komt de Heer ons tegemoet. De kleine Thomas tegemoet. Hij weet er zelf nog niet van. Maar de Heer gaat vooruit. En heel dat leven van Jezus, zijn sterven, zijn wonden, zijn opstaan is ook van betekenis geworden voor Thomas Sebastian.

Wat hem ook maar overkomen kan, Jezus Christus gaat met hem mee. Solidair. En wie weet leert hij van zijn ouders ook de weg. Van navolging van Christus. Van mensen niet in de steek laten. Maar meegaan, in voor en tegenspoed. Ze hebben dat beloofd vanmorgen, met hun ja. En dan komt het ook goed, vertrouwen we. Geloof is een geschenk, ten slotte.

Ongelovige Thomas? Thomas verwierf en ontving een beproefd, een volwassen geloof. Dat tegen een stootje kan. Zijn onvrede werd tot vrede. Gelovige Thomas.

Wij hopen dat ook onze dopeling een gelovige Thomas zal worden.

Amen.